

Търилово speedwell – заštićeni element prema Zakonu o biološkoj raznolikosti

Автор(и): Растителна заштита
Дата: 19.04.2023 Брой: 4/2023

Jedinstvena u svijetu Turrillova čestoslavica (*Veronica turrilliana*) procvjetala je u Parku prirode "Strandža" u danima prije Uskrsa. To je višegodišnja zeljasta biljka. Njezini su cvjetovi ljubičasto-plavi sa svijetložutim prstenom u sredini. Pojavljuje se samo u malim skupinama na lokalitetu "Kovač" na livadama Petrova Niva, u rezervatima "Sredoka" i "Vitanovo", kao i oko izvora rijeke Mladeške. Stručnjaci proučavaju mogućnosti uzgoja u pokusnim zbirkama prikupljanjem sjemenskog materijala za Nacionalnu banku sjemenâ.

Jedna od specifičnosti Strandže je velika raznolikost reliktnih vrsta, u kombinaciji s iznimno rijetkom pojavnošću lokalnih endemskih vrsta unutar granica južno-europske botaničko-geografske provincije. Turrillova čestoslavica (*Veronica turrilliana* Stoj. & Stef.) jedna je od tih iznimno rijetkih lokalnih endema, koji se nalaze

samo u planini Strandži – na vapnenačkim stijenama u zapadnom dijelu Parka prirode "Strandža" i u susjednim područjima planine Strandže u Republici Turskoj.

Ovu rijetku višegodišnju čestoslavicu s kožnatim listovima za znanost su opisali akademik Nikolaj Stojanov i akademik Boris Stefanov, među prvim bugarskim istraživačima flore i vegetacije planine Strandže. Stojanov i Stefanov također su sastavljali prvog cjelovitog izdanja Flore Bugarske (1924.), koje uključuje i opisuje sve biljne vrste u zemlji poznate u to vrijeme.

Bugarski botaničari Stojanov i Stefanov odlučili su dati biljci znanstveno ime u čast britanskog botaničara Williama Turrilla (1890.–1961.), koji je zauzvrat bio jedan od prvih istraživača i autora botaničkih radova o flori Balkanskog poluotoka, kao i Turske i Istočnih Egejskih otoka. [Nastanjuje suhe vapnenačke stijene i pukotine stijena. Formira fragmentirane populacije, sastavljene od nekoliko raštrkanih jedinki.

Lokalitet sjeverno od Malko Tarnova, odakle je vrsta prvi put opisana, uništen je.

Turrillova čestoslavica uvrštena je u Crvenu knjigu Bugarske, u Bernsku konvenciju i u Crveni popis Međunarodne unije za očuvanje prirode (IUCN). Strandžanski endem Turrillova čestoslavica zaštićena je Zakonom o biološkoj raznolikosti, a predviđene su sankcije za njezino prikupljanje ili za nanošenje štete njezinim staništima u divljini.

Autor: inž. Ivan Kamburov, glavni stručnjak "Biološka raznolikost"